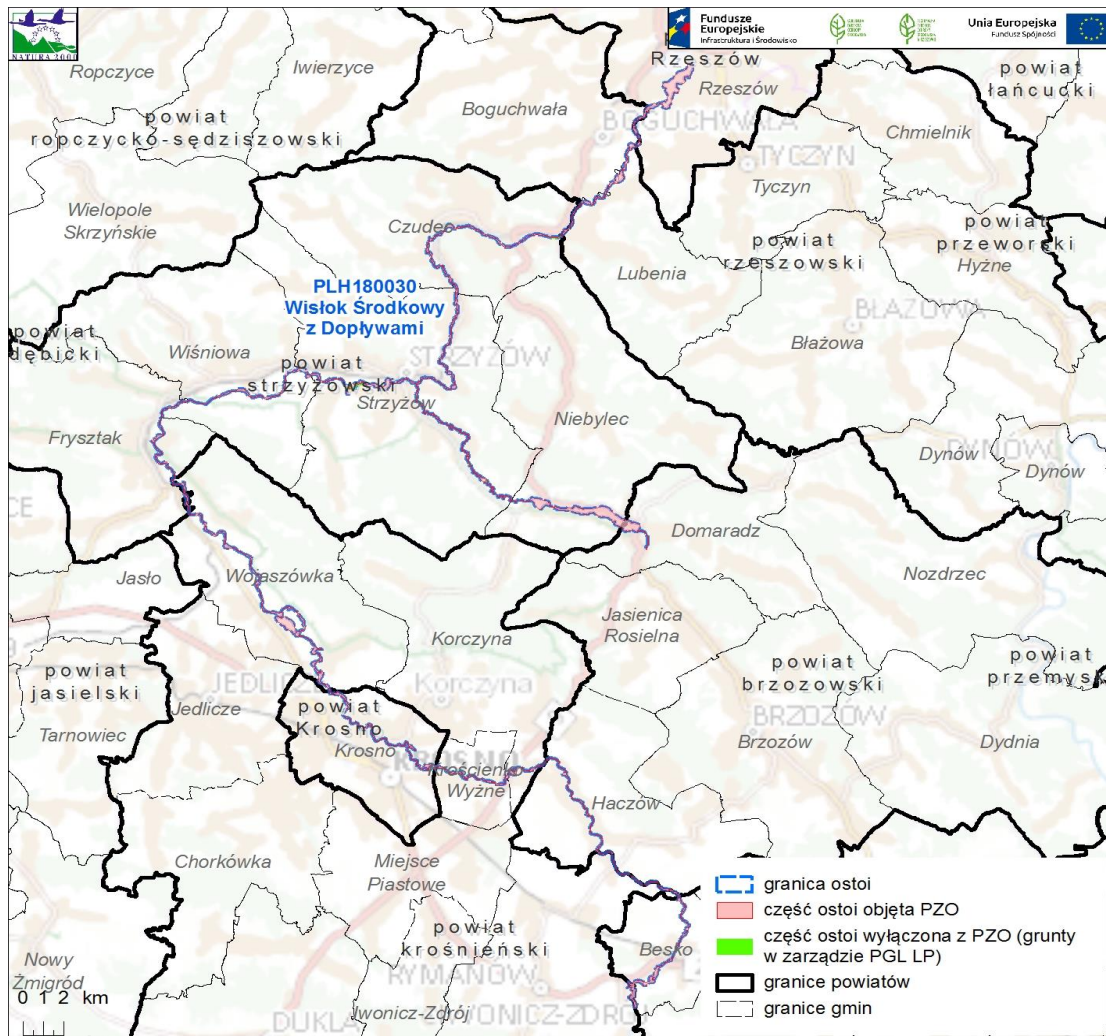

Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030

Powierzchnia: 1064,64 ha

Status: obszar zatwierdzony, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Położenie administracyjne: woj. podkarpackie, pow. brzozowski (gm. Domaradz, Haczów); pow. Krosno (gm. Krosno); pow. krośnieński (gm. Korczyzna, Krościeńko Wyżne, Rymanów, Wojaszówka); pow. rzeszowski (gm. Boguchwała, Lubenia); pow. Rzeszów (gm. Rzeszów); pow. sanocki (gm. Besko); pow. strzyżowski (gm. Czudec, Frysztak, Niebylec, Strzyżów, Wiśniowa).

Ryc. 1. Obszar Natura 2000 PLH180030 Wisłok Środkowy z Dopływami na tle podziału administracyjnego.

Istniejące formy ochrony:

Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy; Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego; Czarnorzeczki Obszar Chronionego Krajobrazu; Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu; 7 pomników przyrody.

Opis obszaru:

Obszar Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030 obejmuje rzekę Wisłok na odcinku od zapory w Sieniawie do zbiornika zaporowego w Rzeszowie oraz dolną część rzeki Stobnicy, od mostu drogowego na trasie Domaradz-Golcowa do ujścia. Cieki te mają charakter podgórski, które są typowe dla pogórzy karpaccich.

Obszar wyznaczono dla ochrony ichtiofauny, obfitującej w wiele rzadkich, zagrożonych gatunków ryb, znanych w Polsce z nielicznych stanowisk. Do najcenniejszych gatunków należy zaliczyć te z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są to boleń *Aspius aspius*, brzanka *Barbus carpathicus*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, kielb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*, kielb Kesslera *Romanogobio kesslerii*, koza *Cobitis taenia*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, oraz różanka *Rhodeus amarus*.

Poza korytami rzek do przedmiotów ochrony w Obszarze włączono nadrzeczne lasy łąkowe oraz usytuowane w wyższych partiach zboczy dolin grądy. Z siedlisk nieleśnych na uwagę zasługują dwa kompleksy ekosystemów łąkowych. Jeden z nich mieści się na zmeliorowanym fragmencie doliny Stobnicy, pomiędzy Domaradem a Lutczą. Jest to mozaika łąk świeżych i wilgotnych, która ze względu na ekstensywną gospodarkę cechuje się bogatym składem gatunkowym. Tereny te są również dogodnym siedliskiem dla gatunków płazów. Drugi kompleks zlokalizowany jest w dolinie Wisłoka, nieopodal miejscowości Ustrobnia. Dominują tu łąki zmiennowilgotne, o urozmaiconym składzie gatunkowym z udziałem chronionych gatunków roślin, m.in.: mietczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus*, czosnku kątownatego *Allium angulosum* i rutewki wąskolistnej *Thalictrum lucidum* oraz krwiściągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*, który jest rośliną żywicielską modraszków: modraszka telejusa *Phengaris teleius* i modraszka nausitousa *Ph. nausithous* - gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Innym gatunkiem motyla z ww. Dyrektywy jest, żerujący na liściach szczawiu *Rumex* spp., czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* (Kukuła K., Bylak A. 2011. W: Rogala D., Marcela A. Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu).

Przedmioty ochrony obszaru:

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030 są 4 typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 9 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wymieniono je poniżej (* oznaczono siedliska o znaczeniu priorytetowym).

- Przedmiotami ochrony są następujące typy siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:
 - 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
 - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
 - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanaea*, olsy źródliskowe);
- Przedmiotami ochrony są następujące gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:
 - 1130 boleń *Aspius aspius*;
 - 5264 brzanka *Barbus carpathicus*;
 - 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
 - 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
 - 1145 piskorz *Misgurnus fossilis*;
 - 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*;
 - 6177 modraszek telejus *Phengaris teleius*;
 - 6144 kiełb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*;
 - 6143 kiełb Kesslera *Romanogobio kesslerii*.

Założenia:

1. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie obszaru Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030 w części poza gruntami Skarbu Państwa będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
2. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę siedlisk i gatunków wskazanych, jako przedmioty ochrony; wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o obszarze;
3. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu m.in. z uwagi na ich występowanie wyłącznie na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Plan Zadań Ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, którym w przypadku obszaru Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 t.j.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;

- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego przeprowadzone zostaną niezbędne badania terenowe.

Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie, w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
- ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
- określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
- wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
- jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody;
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy siedliskowej);
- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/graniczy obszaru.

PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Udział społeczeństwa w procesie planistycznym, prowadzony jest na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.)

Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W pracach nad projektem PZO przewidziano co najmniej 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, których celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

Informacja o postępie prac, prowadzonych spotkaniach i dokonywanych uzgodnieniach będzie zamieszczana na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie. Kontakt z członkami ZLW będzie utrzymywany także przez pocztę elektroniczną oraz telefonicznie. Za pośrednictwem dostępnych kanałów teleinformatycznych będzie można zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu i zgłaszać uwagi i wnioski podczas procesu planistycznego.

Koordynatorem prac nad projektem PZO jest Pan Alojzy Przemyski, nr tel.: (41) 381 17 31 lub 505 875 844, e-mail: biuro@uslugi-ekologiczne.pl.

Szczegółowych informacji udziela również Pani Olimpia Bator – Planista Regionalny, pod numerem telefonu (17) 785 00 44, e-mail: olimpia.bator.rzeszow@rdos.gov.pl oraz Pan Krzysztof Cholewa – Asystent Planisty Regionalnego, pod numerem telefonu (17) 785 00 44, e-mail: krzysztof.cholewa.rzeszow@rdos.gov.pl.

